

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

KA NEKAJ VEČ KOT
2c NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izveniši sobot,
nedelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 58. -- Štev. 58.

NEW YORK, MONDAY, MARCH 24, 1941 — PONEDELJEK, 24. MARCA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

NAROD PROTESTIRA Hitler zahteva podpis pogodbe

KMETJE V JUŽNIH KRAJIH JUGOSLAVIJE SO VPRIZORILI VELIKE PROTESTNE DEMONSTRACIJE. — VLAK PRIPRAVLJEN, DA ODPELJE JUGOSLOV. MINISTRA NA DUNAJ

Včeraj so kmetje v stari Srbiji, Macedoniji, Crnogori in Bosni vprizorili velike demonstracije v protest proti podpisu pogodbe z Nemčijo. Narod je zelo razburjen in zahteva da Jugoslavija brani proti Nemčiji svojo neodvisnost. Medtem pa si knez Pavle in ministrski predsednik Cvetković na vse kriplje prizadevata, da bi izpolnila tri mesta v kabinetu.

Tri dni pa že nemški krogi zatrjujejo, da bodo še danes odpotovali s posebnim vlakom na Dunaj ministrski predsednik Dragiša Cvetković, ministrski podpredsednik dr. Vladimir Maček in vnanji minister dr. Aleksander Cincar Marković, podpisajo pogodbo z Nemčijo.

Isto poročilo pa tudi dostavlja, da je ta pogodba zelo "zmerna" in da ne vsebuje nikake vojaške določbe. Hitler je že v soboto zahteval, da Jugoslavija do torka podpiše pogodbo z Nemčijo.

Angleži baje na jugoslovan. meji

Neko poročilo iz Aten, ki pa ni še bilo potrjeno, pravi, da je na jugoslovanski meji več tisoč angleških vojakov, ki so pripravljene za akcijo: ako Jugoslavija podpiše kako pogodbo z Nemčijo. Associated Press pa poroča, da so diplomatski krogi v Beogradu naznanili, da je grška vlada obvestila Jugoslavijo, da bo smatrala za "sovražni čin," ako bo dovolila prost prehod za nemške vlake, ki bodo vozili vojni material in ranjence.

V Kragujevacu so jezni srbski kmetje pričeli prihajati v mesto ter so vprizorili demonstracije proti kapitulaciji Jugoslavije. Klienli so "Doli s Hitlerjem!" ter peli vojne in protinemške pesmi. Vsa policija je bila na nogah, toda demonstracij ni skušala razbiti.

Več tisoč srbskih in macedonskih kmetov je vprizorilo demonstracije v Skoplju ter so po ulicah peli stare macedonske vojne pesmi.

V Banjaluku v Bosni se je pripeljal s vlakom odstopivši poljedelski minister Branko Čubrilović. 30.000 ljudi ga je pričakalo na postaji. Kmetje so

ga dvignili na rame ter ga med petjem nosili po ulicah. Z vseh krajev Jugoslavije prihajajo na vlado v Beogradu, na kneza Pavla, v urad ministrskega predsednika in vnanjega ministra brzojavni pozivi da se naj Jugoslavija ne vkloni Hitlerju.

Prebivalci Berane v Crnogori so knezu Pavlu poslali brzojavko, v kateri mu naznanjajo, do se bodo uprli, ako podpiše z Nemčijo karkoli, kar bi ogrozilo neodvisnost Jugoslavije.

V Beogradu so se zbrali načelniki sokolskih društev ter so poslali knezu Pavlu, ministrskemu predsedniku in vnanjemu ministru cele kupe brzojavk, radijskih poročil in pisem. Škof Valerijan Pribičević, brat pokojnega Svetozarja Pribičevića, ki je pomagal vstvariti Jugoslavijo po svetovni vojni, je knezu Pavlu brzojavno naznanil svoj odstop, ki naj stopi v veljavo isti dan, ko Jugoslavija podpiše pogodbo z Nemčijo.

Srbski patriarh dr. Gavriilo Dozić je obiskal kneza Pavla ter ga opozoril, da bo pravoslavno cerkev doseglo isto preganjanje, kot v Nemčiji, ako Jugoslavija podpiše pogodbo z Nemčijo.

Newyorška WABC radijska postaja je danes naznanila, da se je knezu Pavlu posrečilo izpopolniti kabinet in da bosta ministrski predsednik Cvetković in vnanji minister Cincar-Marković že danes s vlakom, ki ju že več dni čaka, odpotovala na Dunaj, da podpišeta pogodbo.

Po zadnjih vesteh Nemčija od Jugoslavije ne zahteva nikake vojaške pomoči in ji jamči popolno neodvisnost. V prvi vrsti gre Nemčiji za to, da bi nekak posredovalka, ki naj bi pregovorila Grčijo, da sklene z Italijo mir, v nasprotnem slučaju pa bo nemška armada vdrla na Grško in zato potrebuje prehod za svojo armado skozi Jugoslavijo.

Po zadnjem radijskem poročilu bo pogodba jutri opoldne podpisana na Dunaju.

Asmaro in železnico, ki pelje iz Džibutija v Addis Ababo.

Nemci potopili mnogo angleških parnikov

Nemško vrhovno poveljstvo naznanja, da so nemške bojne ladje in podmornice v Atlantičnem morju potopile 22 angleških tovornih parnikov.

NOVI ITALJANSKI PORAZI V ALBANIJI

Slika nam kaže bojno fronto v Albaniji, kjer so Grki navzlic temu, da je laški armadi poveljeval s a m Mussolini, prejšnji teden zlomili močno italjansko ofenzivo. Grki so tudi zavzeli zelo močno trdnjavo Tepeleni, ki so jo oblegali že od srede decembra. Italjani so v teh bojih imeli strahovite izgube.

RUSIJA IN NEMČIJA SE ODTUJUJETA

Uradno je bilo iz Washingtona poročano, da je državni departament prejel več sporočil, ki pravijo, da postaja zveza med Nemčijo in Rusijo vedno bolj ohlapna.

Odkar so o tem prišla prva poročila, se je ta zveza že znatno ohladila in položaj je že tak, da pride lahko vsak čas do preloma med Moskvo in Berlinom.

Najbolj je odvisno od tega, kako daleč bo šla Nemčija s svojo politiko na Balkanu. Moskva je posebno ozlovljena, ker ima Nemčija na Bolgarskem ob turški meji močno armado, čije namen je pričeti korakati proti Dardanelam. Rusija pa že dolgo hrepeni za tem, da bi si na kak način pridobila tovažno morskoro ožino, da bi skozi nje mogle pluti njene vojne ladje iz Črnega morja.

Zelo važno pa je tudi potovanje japonskega vnanjega ministra Jozuke Macnoka v Berlin. Kot pravijo zadnja poročila, se bo na potu za dva dni vstavil tudi v Moskvi. Sedaj je odvisno od tega, koliko se bodo izboljšali odnosi med Japonsko in Rusijo, toliko se tudi lahko olajša napetost med Moskvo in Berlinom. In, karkoli se bo zgodilo, bo Rusija mogoče še dalje ostala zaveznica in prijateljica Nemčije, ali pa bo še dalje velika in nerazumljiva zagonetka.

Kot pravi poročilo iz Ankare, da bo Rusija na isti način pomagala Turčiji kot pomaga Kitajski, ako bi bila Turčija

primorana iti v vojno z Nemčijo. Rusija in Turčija imata prijateljsko pogodbo, po kateri ste med seboj obvezani.

Rusija je nedavno pokarala Bolgarsko, ker je nemški armadi dovolila pot skozi deželo, rekoč, "da ne misli, da je v tem oziru Bolgarska na pravem stališču."

Velikodušna Mehika

Mehiški senat je pooblastil predsednika Avilo Camacha, da sme dovoliti ameriškim vojnim letalom polet preko mehliške meje ter v slučaju potrebe tudi pristati na mehških tleh.

Amerika vojna letala, namenjena v Panamo, niso doslej letala preko mehliškega ozemlja, pač pa vzhodno ali pa zapadno od Mehike.

Sliši se, da je predsednik Camacho že podpisal tozadevno dovoljenje.

"Amerika je v vojni"

V angleški poslanski zbornici je nastopil konservativni Arthur Beverly Baxter proti laboritu Richardu Stockesu, ker je slednji zahteval tajno debato glede zamenjave angleških mornariških oporišč za ameriške rušilce.

Čemu tajno debatirati, — je vzkliknil Baxter. — ko je Amerika naposled vendarle že v vojni.

Baxter je bil svoječasnourednik "Daily Expressa."

STOJADINOVIČ ANGLEŠKI UJETNIK

Poročilo iz Kaira pravi, da je bivši jugoslovanski ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović v "angleških rokah."

Poročilo pravi, da ga je jugoslovanska vlada izročila angleškim oblastim "v varstvo". Nahaja pa se na angleškem ozemlju.

Prejšnji teden je bilo iz Beograda poročano, da je bil Stojadinović izgnan na Grško pod obdobjo, da je hotel priti do vlade in pripeljati Jugoslavijo v nemško-italjanski tabor.

Tudi v Jugoslaviji je bil pod varstvom že nad eno leto. Poročilo iz Beograda pravi, da mu je vlada dovolila iti iz dežele, toda v kako deželo, ki je izven nemškega vpliva.

Delavska federacija proti Hillmanu

Iz Tampe v Floridi poročajo, da je državna Delavska federacija zahtevala od predsednika Roosevelta, naj takoj odstavi Sidneya Hillmana kot voditelja produkcijske uprave.

Na letni konvenciji federacije je bila sprejeta resolucija, v kateri je rečeno, da Hillman izrablja svojo vladno službo ter je bolj naklonjen CIO kot pa katerikoli drugi delavski organizaciji.

Spremenjeni delovni čas v Washingtonu

V Washingtonu je 160 tisoč vladnih uslužbencev, ki skoro vsi začno istočasno delati, nam reč ob 9. uri zjutraj. Samo po sebi je umevno, da je pol ure pred tem časom po cestah, busih in cestnih železnicah strahovit naval. Da se temu nekoliko odpomore, bo začelo delati 75 tisoč uslužbencev ob devetih zjutraj, drugi pa eno uro prej oziroma eno uro kasneje.

Bo pa počakal...

V urad trgovske zbornice v Tulsu, Okla., je prišel srednjeleten možak ter izjavil: — Jaz sem plumber iz St. Louis, Mo. Nedavno sem bral, da nameravajo v Tulsu zgraditi zrakovno tovarno za deset milijonov dolarjev. Kjerkoli grade kakšno tovarno, se odpravim tja in vprašam za delo, toda vedno pridem prepozno.

Povedali so mi, da bodo v Tulsu res zgradili tovarno za letala, toda ne še tako kmalu. Dozdaj se še niso domenili, na katerem prostoru naj jo postavijo. In tudi načrti še niso gotovi.

— No, bom pa počakal, — je možak mirno odvrnil ter odšel.

ŠTIRI MILJARDE ZA ŠTIRIMILJONSKO ARMADO

Poslanska zbornica je brez vsakega odpora dovolila t o ogromno vsoto za oskrbo in opremo štiri milijone mož močne ameriške armade.

Poslanska zbornica rešuje z izredno naglico vse zadeve, tikajoče se narodne obrambe.

V petek je naprimer soglasno dovolila 4073 milijonov 810 tisoč dolarjev za nabavo sredstev, ki so potrebna za oskrbo in vzdrževanje armade, ki bo štela štiri milijone mož.

Predloga, ki je bila takoj nato predložena senatu, je bila sprejeta s 227 glasovi. Proti nji ni glasoval niti en poslanec.

Do 30. junija letošnjega leta bo štela ameriška armada 1 milijon 418 tisoč mož. Kljub bo doseglja število štirih milijonov

mož, se zaenkrat še ne ve, toda armadno vodstvo ima napravljen že vse tozadevne načrte. Največja pozornost bo posvečena oklopnim divizijam in letalskemu zboru.

Ameriški generalni štab ima vse podrobnosti o sestavi in taktiki nemških oklopnih divizij, ki so završile lansko poletje v Franciji delo, ki je brez primere v modernem vojskovanju.

Ameriška armada ima zaenkrat le dve oklopni diviziji, toda v doglednem času jih bo imela osem.

Z dopisnicami opozarja Lindbergha

Tajnik angleškega informacijskega ministrstva Harold Nicholson je tekem svojega govora v Worcesteru izjavil:

— Svoječasn sem imel velikega prijatelja, ki se je imenoval polkovnik Charles A. Lindbergh. Nekoč pred vojno mi je rekel: — Angleži ste imeniten narod, samo slabotni ste.

— Zdaj pošijem po vsakem zračnem napadu na Anglijo Lindberghu dopisnico z besedami: — No, ali smo še vedno slabotni?

— Lindbergh mi seveda na karte ne odgovarja, toda jaz mu jih z največjim zadovoljstvom pošiljam.

Ko je bil Lindbergh v Angliji, je večkrat prenočeval v Nicolsonovem domu.

Angleži bombardirali Berlin

Sinoči so Angleži z velikim številom bombnikov napadli Berlin in nemško poročilo pravi, da je sredina mesta mnogo trpela.

Kanada bo gradila rušilce

Kanadski mornariški minister Angus MacDonald je izjavil, da bo Kanada potrošila

OBLETNICA FAŠIZMA

Včeraj je italjanska fašistična stranka odhajala 22. obletnico svojega obstanka. Fašisti so vprizorili demonstracije, s katerimi so hoteli svojemu voditelju Mussoliniju pokazati svoje zaupanje in udanost.

Proti svoji navadi pa včeraj Mussolini ni govoril, mesto tega pa je nastopilo več drugih govornikov na zborovanjih in tudi po radio. Vsi so zagotavljali, da bo pod Mussolinijevim vodstvom v sedanjih vojnih Italija zmagala.

Neko poročilo pa pravi, da se je Mussolini iz Albanije vrnil skrajno nervozen, da ne more spati in da cele noči hodi po svoji sobi.

Najet požigalec

V Newport, Pa., je priznal policiji 22 letni Wilbur H. Blystone, da je prejšnji terek podtaknil ogenj, ki je uničil v Millertownu banko, hotel in dve privatni hiši. Povzročena škoda nad 30 tisoč dolarjev.

Blystone je rekel, da mu je dal neki neznanec dvesto dolarjev za požig.

prihodnje fiskalno leto 9 milijonov 250 tisoč dolarjev za zgradnjo novih in popravo starih rušilcev.

ŠTRAJKARJI NOČEJO OVIRATI OBOROŽEVANJA

Unija je dovolila enajstim štrajkarjem naložiti v tovarni 76 ton aluminija. — Predsednik Harvill Aircraft Die Corp., je apeliral na Roosevelta.

Da se izogne local št. 16 Aluminum Workers unije CIO vsem očitkom, da ovira naravno obrambni program, je dovolila unija enajstim svojim članom oditi v tovarno Aluminum Company of America v Edgewater, N. J., da nalože 76 ton aluminija, ki je nujno potreben pri gradnji vojnih ladij in letal.

Predsednik unije, Nicholas Zonarić, je rekel, da bodo možje svoj zaslužek darovali Navy Relief Society.

Stavka se je začela pred desetimi dnevi. Udeležuje se je nad 3000 mož. Pogajanja se vrše v Pittsburghu.

V South Plainfield, N. J., je bila odgoda konferenca, čije namen je bil končati stavko 2000 delavcev pri Cornell Dubilier Corporation.

H. L. Harville, predsednik Harvill Aircraft Die Corporation v Los Angeles, je brzojavno pozval predsednika Roosevelta naj čimprej konča CIO stavko v njegovi tovarni.

Harvill pravi v svoji brzojavki: — Ta stavka nikakor ni v interesu unijskih članov, pač je pa njen namen sabotirati naš obrambni program in našo pomoč Angliji.

Harvill je bil svoječasnourednik v mehaniki. Pred nekaj leti je iznašel način za vplivanje aluminijastih delov pri letalih. V svoji tovarni ima zaposlenih 420 mož.

Brzojavko je zaključil z besedami: — Če stavka ne bo takoj končana, bo do konca tekočega meseca produkcija letal v tovarnah na zapadni obali popolnoma ohromljena.

VOJNA V AFRIKI

Angleška armada je v Abesiniji zasedla zelo važno mesto Neghelli, 250 milj južno od Addis Ababe ter prodira dalje proti abesinskemu glavnemu mestu.

Boji za Karen v Eritreji se nadaljuje. Angleški aeroplani neprestano bombardirajo Kerena ter železnico in Kerena v

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation). Frank Sakar, President; J. Lapsha, Sec. — Place of business of the corporation and address of above offices: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$6.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za četrt leta \$1.50.—. Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—. Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 3-1242

PREHRANA ZAPADNE EVROPE

Izvedence ameriškega poljedelskega departmenta, dr. Frederick Strauss, je na podlagi uradnih informacij sestavil poročilo o prehrani zapadne dela Evrope. Prebivalstvo trpi pomanjkanje, česar pa ni kriva angleška blokadna politika, pač pa Nemčija, ki je zasledeno ozemlje oropala živih in drugih potrebščin.

— Danska, Norveška, Holandska in Francija, — pravi dr. Strauss, — bi navzlic angleški blokadi zamogle preživljati svoje prebivalstvo, če bi jim Nemčija ne pobrala živeža in drugih sredstev, ki so za življenje neobhodno potrebna. Te dežele so pred vojno uvažale posebno dosti krme in poljedelskih strojev. Angleška blokada je seveda napravila konec tem uvozom, ki so bili v prvi vrsti namenjeni povečanju že obstoječih zalog. Brez uvoza bi imele omenjene dežele torej še vedno dovolj za svoje lastne potrebe. Ako bi jim Nemčija dovolila neovirano reševati problem e prehrane, bi ne bilo treba nobenemu prebivalcu stradati oziroma trpeti pomanjkanje.

Nemčija se je bila za vojno precej dobro pripravila, navzlic temu so pa začele njihove zaloge kaj kmalu kopneti. Zato se je poslužila najenostavnejšega, obenem pa tudi najbolj značilnega sredstva. V vsakem ozemlju, ki ga je zavzela nemška armada, so zaplenile nemške oblasti vse kar se jim je zdelo potrebno za nadaljevanje vojne. Pri tem se niso prav nič ozirale, s čim se bo preživljalo domače prebivalstvo. Nemško vojaštvo ni poznalo razlike med mojim in tvojim. Poglavitno je bilo da je bil nemški vojak sit, žene in otroci so smeli stradati.

Samo na Norveškem je nemška armada porabila toliko živeža, da bi se mogla z njim zaščititi četrtina norveškega prebivalstva pred nezadostno prehrano. Kar je armada pustila, so pa pograbile nemške vojaške in civilne oblasti ter dale prepeljati v Nemčijo.

V okupiranih državah je poljedelstvo silno zaostalo, ker porablja Nemčija stotisočere češke, poljske, danske in holandske agrarne delavce na svojih lastnih kmetijah. Za vsakega Nemca ki služi v nemški armadi, ima Hitler pri delu na polju ali v tovarni namestnika iz zasadenih držav.

Poleg živih je pobrala Nemčija iz zasadenih držav tudi stroje in druga sredstva, s katerimi bi si moglo prebivalstvo izboljšati svoj obupen položaj.

Nemčija je slična ogromnemu parasitu, ki je zasadil svoje črpalke v podjarmljene dežele in črpa iz njih življenjsko silo.

Ta metoda se pa nikakor ne bo trajno obnesla. Zaenkrat ima Nemčija še vsega dovolj, toda prav blizu je čas, ko bo zasledeno ozemlje povsem izčrpano, izmozgano in izrabljeno. Takrat bo tudi Nemčija začela pešati in se bo zaman ozirala po novih virih. Če prej ne, ji bo takrat udarila zadnja ura.

MATI ZADAVILA HČER

Na policijsko stražnico v gornjem delu mesta New Yorka je prišla ob pol šestih zjutraj 35 letna Mrs. Ruth Johnson ter povsem mirno rekla uradujočemu policijskemu poročniku: — Ravno kar sem zadavila mojo hčer. S to brisačo sem jo zadavila. — In izročila mi je kuhinjsko brisačo. Policisti so našli v njenem stanovanju 10 letno Evelyn mrtvo. Ambulančni zdravnik je ugotovil, da je bila res zadavljena. Morilkin mož je spal v sosednji sobi in ni nič slišal, kaj se je ponoči dogajalo. Policistom je povedal, da se je njegova žena že dalj časa precej čudno obnašala.

AVSTRALJA SE PRIPRAVLJA NA VOJNO Z JAPONSKO

Japonska časnikarska agencija Domei poroča, da pripovedujejo Japonci, ki se vračajo iz Avstralije, o velikih vojnih pripravah. Te priprave so očitno naperjene proti Japonci.

Koledarje in Pratike do bite pri zastopniku "Glas Naroda" v Vaši naselbini.

Umor in samomor v župnišču

Duhovnike v župnišču cerkve sv. Frančiška Ksaverja v New Yorku sta prebudila dva strahla. Rev. Flanagan in Rev. Daly sta odhitela v pritličje, kjer jima je osemletna Isabel Dion med solzami povedala, kaj se je zgodilo.

Njena mati, 30 letna Nora Dion se je vrnil ob podvanjastih z neke bingo party. Isabelin oče, 34 letni Thomas Dion, kuhar v župnišču, jo je začel zmerjati, ker se je tako pozno vrnila. Ker mu je odgovarjala, je pograbil revolver in jo ustrelil. Oče je stopil nato v kopalnico in si pognal krogljo v glavo. Dion je bil francoski Kanadec ter je bil v župnišču že osem let za kuharja.

Papež hrepeni po pravičnem miru

Papež Pij je podelil svoj blagoslov 3000 romarjem ter pri tej priliki rekel: — Moja vroča želja je da bi vojskujoče države odložile orožje ter sklenile mir pravičnosti, časti in svobode za vse.

Iz Slovenije

TATVINA V TOVARNI "TITAN" POJASNJENA.

V tovarni kovinskih izdelkov "Titan" v Kamniku je bila izvršena tatvina. Ti po vrednosti ukradenega blaga prekačala vse tatvine, kar jih je bilo v zadnjih letih v Kamniku. O-rožnikom pa se je hitro posrečilo zaslediti tatove in izslediti ukradeno blago. Čim so naslednje jutro ugotovili pri "Titanu" tatvino, so takoj prišli orožniki in ugotovili, da je prišel tat v tovarno s ponarejenimi ključi. Na zapadni strani tovarne pa so bili pod oknom sledovi sank in odtisi moških čevljev. Ker so sledovi vodili do banovinske ceste, je bila s tem vsaka sled zabrisana in so morali zato preiskavo organizirati v več smeri. Trud pa ni bil zaman in je bil še ta dan kronan z uspehom.

Po cesti Kamnik—Radomlje je neki neznanec vlekol sanke s precej težkim tovorom. V primerni razdalji za njim pa je stopal orožnik, ki je dobro poznal šepavi Jurij Klemenec. Že to dejstvo samo je zbudilo pri orožnikih dovolj pozornosti, za to so neznanca s sankami takoj ustavili in ga pobarali, kaj vozi. Ta se je v nemali zadre-gi izgovarjal na vse mogoče načine, dokler se niso sami pre-pekali, da vozi ukradeni kosi-ter. Takoj so mu napovedali aretacijo in ugotovili, da je to nekaj Karol Repnik, ki je tatvino gladko priznal in tudi pokazal skrivališče ukradenega blaga.

Ob cesti Kamnik—Radomlje sta že na Duplici zakopala v sneg 100 kg kositra, malo dalje pa še 113.75 kg. Ta količina se je ujela z ono v tovarni ugotovljeno količino ukradenega blaga. Repnik je tudi izpovedal, da ga je k tatvini nagovoril Jurij Klemenec, ki je v službi v tovarni "Titan" in so mu bile razmere zato dobro znane. S ponarejenimi ključi se je vtihotal v cinkarno njega pa je skozi okno spravil v ta oddelek da sta mogla opraviti še raztopljeni cink v pripravljene modele in nato v strjeni obliki na sanke, s katerimi sta odpeljala za današnje prilike dosti dragocen tovor.

Kmalu za njim je bil aretiran tudi že večkrat kaznovani Jurij Klemenec, ki je tatvino odločno tajil. Pod težo okolnosti pa je naposled tudi on priznal. Zagovarjal se je, da živi v stiski in pomanjkanju. Seveda tudi to za njega ne bo olajševalna okolnost ker tovarna svoje uslužbenec razmeroma dobro plača, in bi se tudi on poleg nešte drugih lahko s svojim zaslužkom pošteno preživljal. Toda or je nepoboljšljiv uzmovič in bo menda tudi zanj držalo pravilo, ki velja sicer za pijance, da se namreč spreobrne, ko se v jamo vrzne.

Jurij Klemenec in Karol Repnik, ki je po poklicu hlapec pri nekem posestniku na Vrhopolju

pri Kamniku, sta bila izročena v zapore sreškega sodišča. v Kamniku. Ukradeni kositer pa je bil izročen tovarni, ki bi morala ta oddelek ustaviti, tako da bi izgubilo delo okrog 50 uslužbencev. Kositer se namreč sedaj zelo težko dobi, tovarna sama pa tudi ni imela zaloge.

PEKI V KAMNIKU V VELIKI STISKI

Kamniskint pekar primanjkuje moke. Do sedaj so si pomagali na ta način, da so jo kupili v raznih trgovinah in tudi v drugih občinah vsaj toliko, da so mogli zadovoljiti najmanjšim zahtevam odjemalcev. Sedaj pa jim niti to ni več mogoče, ker trgovci sami nimajo moke, peki pa tudi ne svojih lastnih zalog. Kot vse izgleda, bodo morali s peko popolnoma prenehati, če ne dobe takoj vsaj najnu potrebne količine moke. Pravijo pa, da moka je v Kamniku, le pravilno bi se morala porazdeliti. Hvaležni bi bili, če bi dobili pojasnilo, koliko so v Kamniku do sedaj dobili moke in po kakšnem ključu se ta moka razdeljuje.

SMRTNA NESREČA.

Nedavno se je pripetila v kirovskem rovu pri Zagorju na tako imenovanem Južnem Venclju huda nesreča, ki je zahtevala življenje komaj 24 letnega radarja Ivana Perka.

Perko je s tovarišema Otmarjem Petelinom in Karlom Mandričom polagal tire na odkopu, katerega so nameravali zaliti z nekaj vozički jalovice. Jašek je bil od vseh strani zavarovan z močnim opornim tramovjem. Nenadoma se je nad radarja zrušil strop jaška. Mandričera in Petelin sta še pravočasno odskočila na varno, na Perka pa se je zrušil kles jalovine, ki je hotel odskočiti, nato pa ga še zaul nad 70 ton težak zrušček premogovne plasti.

Nesrečnega radarja so odkopavali z vso naglico. Po nekoli-ko urah naporega dela so zadeli mrtvega radarja, ki ga je težka plast premoga popolnoma razmrevarila. Pokojni Perko se je izučil mesarske obrti, pred letom dni pa je šel med radarje. Bil je bistri fant in je hotel kasneje obiskovati rudarsko šolo.

NEVAREN POŽAR V TRBOVLJAH.

Te dni je rudniška sirena kmalu po 21. uri naznanila požar. V jasno noč so zazareli ognjeni zublji iz smeri stare glažate. Gasilci so bili takoj na nogah. Takoj je odhitela na pomoč rudniška gasilska četa z motorno brizgalbo. V kratkem je prihitela tudi trška gasilska četa. Motorke so bruhale vodo iz sedmih cevi. Ogenj je moral izbruhniti na podstrešju v srednjem in zadnjem delu poslopja. Gasilska dela je oteževal silen mrz in

Ako se nimate blaznikove Pratike za leto 1941, jo lahko dobite pri zastopniku "Glas Naroda" v Vaši naselbini, ali pa naravnost od Knjižarne Slovene Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York. — Stane 25 centov.

okolnost, da je gorelo debelo tramovje pod betonsko ploščo, ki so jo morali ga-silei s krangi razsekati, da so lahko prišli do gorečega lesa. Neumornim gasilcem se je treba zahvaliti, da je požar ostal omejen na ta del poslopja ter je bila s tem preprečena velika nevarnost za bližnjo okolico. V najbližji okolici so namreč velika stanovanjska poslopja, mnogo važnih rudniških skladišč z gorljivimi snovmi, osrednja delavnica in pisarne zunanega obrata. S svojim hitrim in energičnim nastopom so gasilci obvarovali tudi skladišče v gorečem poslojju samem. Škoda se ceni na preko 20,000 din. Rudnik bo poslopje, ki je eno najstarejših na Vodah, v kratkem zopet popravil.

VREČE JE KRADEL.

Preiskava proti 28 letnemu Antonu Trobecu, ki sta ga v Šel-havnu pri Škofji Loki prijela Marguč in Gruden je pokazala, da je Trobec kradel vreče v Škofji Loki in okolici kar na debelo. Prvi je bil okraden kovač Janez Pokorn v fužinskem predmestju. Tat mu je odnesel 16 velikih vreč za oglje. Nekaj dni kasneje je kovač tatu sam zasačil, ko je hotel odnesti še 20 vreč, in ga pregnal. Milinarju Simončiču so izginile 4 vreče, trgovcu Silferju nad 20 vreč, kovaču Zakotniku na Suhli 20, posestnici Kožuhovi pri Sv. Florijanu pa 48 vreč. Izginilo pa je še drugum manjše število vreč. Trobec, ki je sprva tajil, je nazadnje priznal, da je kradel vreče in izdal tudi skrivališče plena, kjer so našli samo še 16 vreč. Ostale je prodal in denar zapravil. Po njegovi aretaciji so se oglasili na sodišču še nekateri, ki so jim zmanjkale vreče.

VLOMILEC ANTON KUČER

sedi zdaj v zaporih Škofjeloškega sodišča, katero vodi preiskavo. Doslej Kučer ni pri-

Peter Zgaga

POMLAD

V mojem rodnem kraju se je vsako leto pomlad precej zakuksnila.

Leži namreč v globeli, obdani od vseh strani od visokih gora. Le dve ozki soteški, ena s tolimnske, druga z logaške strani, vodita v njo. Globel obdajajo Kobalove planine, visoka gora sv. Magdalene ter gozdlati Črni vrh, od koder ni daleč do Vipave.

Toda v Vipavi meseca februarja že mandeljni cveto, dočim se začne v naši kotlini zemlja; komaj sredi aprila prebujati.

Naši ljudje niso vajeni sonca in vedrega neba, ker se nad kotlino skoro nenehoma vlačijo goste žveplenaste megle.

Dasi je bila naša pomlad brez tiste bujnosti in prešernosti, ki so je vajeni drugod, smo jo, posebno mi otroci, težko pričakovali.

Oznanil nam je pa ni sv. Jurij s svojimi pisanimi sprevstvom in tudi ne skupina belobelečeni in s pomladnim evanjem ovenčani deklet.

Kolikor se spominjam, nam

znal ničesar. Trdi, da je bil za časa vloga v Houtanovo trgovino v Podpulferici v Nemčiji, kjer je bil zaposlen pri gradnji cest. Hodil je čez mejo v Jugoslavijo brez potnega lista skozi predor pri Hrušici, Vlomilec, ki je bil že desetkrat kaznovan, obremenjujejo prstni odtiski in neka priča, ki trdi, da je videla Kučerja pred kratkim v loškem okraju.

TRI NEZGODĚ V ENI URI.

Tri nesreče zoporedoma so se pripetile na banovinski cesti med Škofjo Loko in Železniki na mostu pri Laši. Najprvo se je neki tovarni avto zadel v ograjo mostu in zdrsel po pole-deneli strmini nazaj, kmalu na to pa se je zadel v kamen ob mostu neki drugi tovarni avto in obvisel na srečo med mostom in potokom. Manjkalo je prav malo, da ni avto zdrsil v vodo. Sprednji del voza je močno poškodovan, poškodovana pa sta bila tudi sofer in njegov spremljevalec. Tretja nesreča na istem kraju pa se je pripetila nekemu Škofjeločanu ki se je vozil z osebnim avtom čez most in ga je zaneslo v ograjo a je voznik s svojo spretnostjo le preprečil večjo nesrečo.

Za Velikonoč...

DARILNE POSILJATVE

v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

V DINARJIH:	
100 DIN.	\$ 2.80
200 DIN.	\$ 3.85
300 DIN.	\$ 5.75
500 DIN.	\$ 9.00
1000 DIN.	\$17.50
2000 DIN.	\$34.00
5000 DIN.	\$82.50

V LIRAH:	
50 LIR.	\$ 2.85
100 LIR.	\$ 4.85
200 LIR.	\$ 9.20
300 LIR.	\$13.50
500 LIR.	\$21.75
1000 LIR.	\$43.00
2000 LIR.	\$85.00

ZARADI SEDANJEGA POLOŽAJA V EVROPI, priporočamo, da se vse darilne posiljate pošlje potom CABLE ORDER. Na ta način je denar najhitreje izplačan. — Za Cable Order je treba posebej plačati \$1.—.

Vselej razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street, New York

Veliki Atlas sveta

Vojujoči se narodi v Evropi vstvarjajo zgodovino. Svetovnih vesti pa ne morete razumno nasledovati brez velikega in zanesljivega zemljevida, kot je naprimer Hammond's New Era Atlas of the World. "Bes," boste rekli, "toda po končani vojni zemljevidi, ki so sedaj izdani, ne bodo več dobri." Toda vse drugo je res, kot ta trditev, ako vpoštevamo ta atlas. In tukaj pride poglobljena stvar. Z atlasom boste prejeli izkaznico, s katero boste proti plačilu 25 centov dobili dodatne zemljevide, ki kažejo premenjene meje vseh držav, ki

bodo prizadete vsled mirovne pogodbe, in jih boste prejeli tekom 60 dni po zaključku vojne in ko bodo podpisane mirovne pogodbe. (Listek, ki je treba izpolniti in poslati naravnost na zalagatelja, je v vsakem atlasu.) Ti dodatni zemljevidi vam bodo do zadnje natančnosti izpolnili vaš svetovni zemljevid, ki bo natančno kazal Evropo pred vojno in po vojni v celi knjigi. Ta atlas velja samo \$2.75 za Združene države in \$3.— za Kanado. — Ta veliki atlas dobite pri KNJIŽARNI "GLASA NARODA", 216 West 18th St., New York.

star je oznanil vsako leto sproti star penzionist, Mrlakov Hajnce.

Dasi je minilo izza tistega časa že mnogo let, ga vidim ži-pred seboj.

Bil je droban možiček, ki mu je jama usločila hrbet in mu zarezala globoke brazde v izsušen obraz.

Imel je sivkasto bradico, po-vešene brke in žive oči, na glavi pa rudarsko kapo, ki ji ni mogel nihče uganiti prvotno barve.

Nos mu je razodeval, da se ni branil požirka pijače, katere se je pa samo enkrat na leto malec čez mero naučil.

To je bilo takrat, ko je oznanil naši globeli pomlad.

Pozimi se je tiščal za pečjo, poletni in jeseni je pa nabiral po sosednjih gozdojih zdravilna želišča, iz katerih mu je stara Vidičevka kuhala "živo vodo."

Njegovi sovrstniki, ki niso verjeli v lekarniška zdravila, so pripisovali "živi vodi" čudovita sredstva.

Meni, ko sem bil nekoč kot otrok hudo zbolel, so mi jo dali požirek.

Še zdaj se stresem ob spominu na tisti zopern okus.

Ko se je začel tajati sneg je po dolgih zimskih mesecih stopil Mrlakov Hajnce iz svoje bajte v Rižah, dvignil glavo in kakor lovski pes povohal vse štiri nebesne strani.

Ta novica se je med otroci bliskovito raznesla.

Kar v procesiji smo hodili za njim, pažeč, kam bo krenil. Sleherni je skušal dognati njegovo skrivnost.

Pa je šel ponavadi le k Sinkoven, kjer si ga je privoščil frakelj ali dva.

Vztrajno se nas je otepal in izogibal, kajti na svoje tajno poslanstvo je hotel brez priče.

Nekega dne—običajno je bil še sneg po bornih rudarskih vrtovih—je bil pa moj rojstni kraj priča nenavadnemu prizoru.

Po cesti je ponosno stopal Mrlakov Hajnce, ves v telohu zvončilih in trobenteah.

Njegove rudarske kape skoro ni bilo videti iz zgodnjega pomladnega evetja.

Z desnico je pa ponosno dvigal zeleno bukovno vejo.

Okna so se odpirala, hišni pragji so bili polni ljudi.

Krčmarji so znanilela pomladi vabili pit; vsak mu je hotel postreži in ustreči.

Kaj dekan, kaj župan, kaj rudniški predstojnik? Kaj policij in zandarji ter vsa posvetna in duhovska gosposka?

Tistega dne je bil Mrlakov Hajnce najbolj oboževana osebnost v našem mestecu.

Nikdar pa ni nikomur izdal, kje je dobil in nabral ta prva znamenaja pomladi.

To skrivnost je vzel s seboj v grob.

Otroci, ki vse iztaknejo, so prebrskali vso okolico do Kamnlje ter globoko v Zalo, v Struge in proti Koševniku, pa so komaj štirinajst dni po tistem dnevu s težavo zasledili prvi zvonček in prvo trobentico.

Pisali so mi, da je Mrlakov Hajnce umrl proti koncu svetovne vojne in da ni v našem kraju posilhod nikogar, ki bi pomlad oznanjal.

Slišim pa, da ljudje v naših krajih po dvajsetletni otrpnelosti še vedno slišijo pomlad.

Njihovo sree jo sluti in njihova močna, neomajno vera v pravico, resnico in svobodo jim jo bo priklicala.

Kratka Dnevna Zgodba

IANAS KORBLER:

Dama je moja žena

V kavarni je bila godba... "Zalaj mi pa oprost, mislim da se je slučajna neznanka pravkar pojavila."

"Da, tako sem z Erichovim trikom sam sklenil poznanstvo. In veselilo me je, da mi je takoj prišel na misel tisti izgovor za Ericha, da sem namreč oženjen in da je dama v loži moja žena."

za prav tudi ne. Vi ste mnogo lepši." "Da, tako sem z Erichovim trikom sam sklenil poznanstvo. In veselilo me je, da mi je takoj prišel na misel tisti izgovor za Ericha, da sem namreč oženjen in da je dama v loži moja žena."

ZALOSTNA VEST.

Rojakinja Mrs. Helen Nachtigal je dobila iz domovine žalostno vest, da ji je v Pristavi pri Mengušu umrl sin Jožef Nachtigal, dne 25. februarja in je bil pokopan 27. februarja.

NAHOD SE DOBI TUDI V ANTARKTIDI.

Ko je prispela nedavno v Valparaiso v Čile ena izmed preskrbovalnih ladij Antarktične ekspedije admirala Byrda, da bi natovorila nove zaloge živil, in drugih potrebščin, je zvedela javnost marsičarji zanimivega o Antarktidi.

LADJA Z ŽENSKO POSADKO.

Petroletka ladja "Emba" ki vozi po Kaspiškem morju, ima v posadki le ženske. Kapitan ladje je Marija Brizgalina. Starša je šele 25 let pa ima v pomorstvu že bogate izkušnje.

NA ČAST DVEMA JUNAKOMA

Pet tisoč ameriških vojakov na San Juan - Puerto Rico, je pričel odlikovanju stotnika Wilarda F. Lazarusa in podčastnika O'Malleya, ki sta rešila štiri potnike nekega aeroplana.

Sueški prekop

Kakšno lice bi imel današnji svet, ko bi ne bil mladi francoski konzul Ferdinand de Lesseps v svojih prostih urah sanjaril o tem, kako bi se dalo Rdeče in Sredozemsko morje zvezati po prekopu!

Trideset let pozneje se je bavil mlad britski kolonialni častnik Waghorn iz Calente z idejo prekopa, ki naj bi dobil drugačno smer, kakor jo je imel v načrtu Lepere.

Advertisement for 'SAMO ZA MALO CASA' with details about a 4-room apartment for sale or rent, including contact information for Windsor Garden.

dobil 1854 leta prvo dovoljenje glede ozemlja, leta 1856 pa drugo za 99 let. V toliko je bilo vse v redu. Toda prekop bo veljal denar, veliko denarja — kdo ga bo del!

Ko bi ne bil takrat prišel Keldiv na pomoč in podpisal delnice za še manjkajočih 60 milijonov frankov, bi Elio morda ostalo samo pri projektu. Pa tudi med graditvijo so brezkončne intrige in nešteti sabotažni poskusi večkrat ogrožali dovršitev.

Advertisement for 'PESMARICA "Glasbene Matice"' featuring a collection of Slovenian folk songs for sale, with contact information for Knjigarni Slovenije.

ALI STE ŠE VEDNO TAKE?

- Take namreč, kakršne ste bile takrat, ko si vas je mož izbral. 1. Če je ugotovil, da je vaša nova obleka prekratka, ste gotovo brž rekli: "To je malenkost, lahko jo podaljšam..."

KITAJSKA PRAVIČNOST.

Štirje Kitajci Lung, Čang, Pon in Li so trgovali s svilo in njihovi trgovski posli niso bili nič boljši od onih njihove konkurence. Samo misli so delale veliko škodo v skladišču.

Li, Čang in Lung so zatrjevali, da je vsega kriv Pou, ker je njegov del mačke princsel ožen in zato mora poravnati vso škodo on. Pou se je obrnil na sodišče, ki je izjavilo, da ni kriv, čes da njegov del mačke ni mogel prenesti ognja.

Li, Čang in Lung so zatrjevali, da je vsega kriv Pou, ker je njegov del mačke princsel ožen in zato mora poravnati vso škodo on. Pou se je obrnil na sodišče, ki je izjavilo, da ni kriv, čes da njegov del mačke ni mogel prenesti ognja.

KNJIGE SLAVNEGA RUSKEGA PISATELJA Igralec

Spisal F. M. Dostojevski 265 strani. Slavnj ruski pisatelj je v tej povesti klasično opisal igralško strast. Igralec izgublja in dobiva, poskuša na vse mogoče načine, spletkari, doživlja in pozablja, toda strast do igranja ga nikdar ne mine.

Idiot Spisal F. M. Dostojevski TRI KNJIGE Nad 600 strani

Krasen roman enega najboljših ruskih pisateljev. — Opis mladeniča, ki je imel že v najboljši rani mladosti nagnenja k nenormalnosti. Opis je živahen in ne utruja kot nekateri drugi romani Dostojevskoga.

KNJIGARNI "GLAS NARODA" 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

veslat pri mesečini, bi mu rekli: "Vtenle mrazu? Saj si znorel!" 15. Če je moral ostati zvečer izdoma, ste čakali nanj. Sedaj pa to izkoristite, se shajate s prijatelji in se ne menite kdaj pride domov.

SLOVENSKO - AMERIKANSKI

Koledar 1941

Pestra zbirka kratkih povesti, zanimivih člankov in poljudnih razprav iz zgodovine, zemlje- in narodo-pisja; kratkih zanimivosti iz vseh dob in delov sveta... Informativna knjiga za vsakega rojaka, ki zasleduje svetovne dogodke.

Citajte zanimiv članek: "O LOVU IN LOVCIH," ki ga je spisal Fr. Troha.

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Cena 50c

Vaših lahko pošljete v znakih po 2 centi, če prebivate v Združenih državah.

Posebna priloga:

Trije zemljevidi v barvah: EVROPA LETA 1914; EVROPA PRED SEDANJO VOJNO; EVROPA L. 1940

NAROČITE GA ŠE DANES

Slovensko-Amerikanski Koledar za l. 1941, Velika Blaznikova Pratika za l. 1941, in Priročni Atlas (38 barvnih zemljevidov) — vse skupaj \$1.

Mož Simone

— ROMAN —

Francoški spisai: CHAMPOL. — Preložil: LEVSTIK.

43

Niti najmanjše vestlje je ni navdalo nad srečo in rešitvijo svojeje. Predrago jo je bila kupila!

Voznja je bila tako kratka na povratku, kakor je bila prepelj dolga. Voz se je zapeljal skozi nastezaj odprta vrata Erlington. Simona je zagledala na stopnicah lady Eleanor. Ali je njej ves čas stala tam?

"Kaj je z mojo brzojavko?" je vprašala. "Ošla je..." je dejala Simona s polzadušenim glasom. Niti beseda se ni več izpregovorila med obema ženskama, to sta se vračali v hišo. Lady Eleanor je spremila Simono v njeno sobo; šele tam jo je objela, rekoč: "Hei moja!"

Simona ji ni vrnila objema. Bila je kakor okamenela, vsa bleda in ledena; duša in telo sta ji bila otrpnila oboem.

"Reveča uboga!" je izpregovorila lady Eleanor. "Toda dan je bil krut. Trudni ste in niti zajtrkovali še niste."

Simona se je kaj zgrudila v naslonjač, ki so ji ga pomaknili pred majhno mizo z jedili.

Nič več ni imela moči govoriti, misliti in se upirati; vladala se je tej postrežbi, ki je skoro sponirjala na tisto, s katero obhajajo rablji svoje žrtve med dvema mučivama.

Ker je ni mogla živeti, ji je lady Eleanor sugerirala: "Najboljše, kar morete storiti, je to, da ležete in zaspate."

Misel na to, da se zatče k spanju in se umakne daleč od vsega in vseh, je ugodila Simoni; pustila se je peljati k postelji in se kar običajna vrgla nanjo. Ko je položila glavo na blazino, se je domislila in zamrmrala: "Treba je obvestiti staršice..."

"Po naših šegah je to moja stvar," je odgovorila lady Eleanor.

Simona ni rekla ničesar več; z globokim vzdihom olajšanja se je obrnila k zidu, zaprla oči in se v istem trenutku pogreznila v spanje, podobno omedlelvi.

Zdaj je nastopila popolna onemoglost, ko ni živela nobena več, oslabeledost domišljije, uma in spomina, oslabeledost cellega izmučenega organizma; in ko bi bilo čez tri ali štiri ure tega spanja konec, se je Simona končaj spominjala, čemu da je prišla, čemu da je tukaj, čemu da leži pred nočjo v postelji, in odkod da prihaja ta žalost in ta strašna tesnoba, ki jo duši.

Iz kota sobe se ji je približala lady Eleanor. "Taktar se je zbudil Simoni spomin in preplašeno je zaječala in se umaknila v postelj nazaj."

Brez presenečenja je pomolala teta pred oči brzojavko gos poda d'Avron, ki je bila že dospela v odgovor na njeno. Bila je polna navdušenih zahval, himna radosti, visoka pesem blagoslova.

"Vidite," je dejala "vaši starši so srečni. Zdaj je čas, da mislite na mojega sina."

In ko je Simona še vedno molčala, je dodala trdno: "Vstanite. R hard nas čaka že dolge ure; iti morave k njemu."

"Ne, ne!" je odločno vzkliknila Simona. "Nočem!" "Ali boste zatajili dano besedo, ko sem jaz držala svojo?" Simona je še imela tisto junaško poštenost, tisto absolutno pravičnost, ki jo je žaibog le tako redko najti, razen pri zelo mladih ljudeh, neveselju življenja, njegovih nasilnih poravnjav in njegovih trenutkov slabosti, opravičljivih, ker so tako naravni. Nikdar je ni bila obšla misel, da se odtegne čani obljubi; zahtevala ni drugega, nego odlog, tako dolg, kakor le moreče. Zaprčila je:

"Pozneje! Drugikrat! Ne še danes!"

"Pač danes. V vašem lastnem interesu je, da rajši stvar končamo, nego da bi brez zmisla odlašali. Kaj ima človek od tega, ako odlaga to, kar mora iz dolžnosti storiti? Pojdive, draga moja!"

Pol s pregovarjanjem, pol siloma je lady Eleanor pripravila Simono, da je vstala.

"Vaša obleka je zmečkana," je opomnila. "Treba je, da oblečete drugo. Tisto, ki ste jo imeeli prvi večer po vašem prihodu. Ljubo mi bo, ako vas zopet vidi v nji. Pomagala vam bom."

Obleko je imela že pripravljeno; začela je slačiti Simono, ki se ni branila, vsa zaglobljena v svoje misli, niti ni mislila na to, da bi se začudila popolni izpremenbi tetinega vedenja, ali naposled je zapazila zagonosno lakomnost, s katero jo je lady Eleanor ogledovala, hodila okrog nje, dotikala se njene sylinate polti in tetrala njene bogate lase. Enkrat je starka pokleknila pred Simono, da ji odpne čevljičke; vzela je deklučne nege v svoje roke, pobožala jih in jih pogrela s toliko radostjo, s kolikernšo se je pač nekoč dotikala nožice svojih lastnih otrok, in Simona se je v tem trenutku nejasno zavedla, da je ta ponosna ženska njena zaščitnica, prijateljica in sužnja v isti meri, kakor njen rabelj, in da ji daruje svojo vdanost, svojo skrb, svojo ljubezen in vse, razen prostosti.

Toda ta čustva nikakor niso ganila Simono; dražila so jo in utrujala. Hoteča jih je zaničevati, jih od sebe pahnuti in jih izkoristiti v svoje naščevanje.

"Pustite me," je dejala, "holi me." "Da. Zdaj vam je hudo, dete moje, in zelo se srdite name. A kasneje mi boste hvaležni."

"Onesrečili ste me za vse čase!" je obupno rekla Simona.

In hoteč pahnuti svojo nesrečo nazaj na tisto, ki ji je bila vzrok, je dodala z nekakim bridkim zadošenjem:

"Tudi vaš sin bo nesrečen. Pač smete zahtevati, da postanem njegova žena, toda kako hočete, da naj ga ljubim!"

Lady Eleanor je bila to vprašanje že davno premislila in v duhu zavrnila.

[Nadaljevanje prihodnjik]

Roparski umor v polarnih krajih

Ko je Amundsen leta 1919 pluš na ladji "Maud" ob Tajmirkem polotoku, je naročil dventa članoma svoje ekspedicije, Petru Tessenu in Paulu Knudsenu, naj odplujeta do Diksonovega pristanišča in pošljeta brzojavno poročilo v Oslo. Norvežana sta krenila na pot, toda pozneje je ni nihče več videl. Leta 1920 je naprosila norveška vlada Busijo, naj pošlje v polarne kraje ekspedicijo, ki bi poiskala pogrešana Norvežana. Rusko rešilno ekspedicijo je vodil bivši mornar Nikifor Begičev, ki se je kot mlad mornar udeležil mnogih polarnih ekspedicij. Pozneje znanega admirala Kolčaka. Veljal je za enega najboljših poznavačev polarnih krajev in čeprav je bil samouk, je dosegel kot raziskovalec presenetljive uspehe.

Begičev je živel kot lovec v Dudinki, mali naselbini ob izlivu reke Jenisej. Seboj je vzel še štiri moše in sklenil je kreniti s samni na pot po obali Severnega ledenega morja. Dne 4. julija 1921 je prispel s svojimi spremljevalci v Dikson, ne da bi našel jke sledove za pogrešenima Norvežanoma. Po 4 dneh počitka je nadaljeval pot proti rtičuWilde. Blizu rtiča je našel konzervno škatlico in v nji listek z obvestilom: "Dva člana ekspedicije na ladji Maud sta prispela do tega kraja na saneh s pasjo vprego 10. novembra 1919. Tu sva naša skladišče živil. Kruh je bil plesnjev in pokvarjen po slani vodi. Postavila sva si šotor, in vzela s seboj živila. Oba sva zdrava in nadaljujema pot. 15. novembra 1919. Peter Tessen, Pavel Knudsen"

Ta listek je dal Begičevu pobudo, da je nadaljeval iskanje. Razdelil je svoje spremljevalce v dve skupini. Sam je pa krenil 10. avgusta 1920 proti zalivu Gubokaja. Tam je našel na skali nad obalo o-tanke taborne ognja, lovski nož in mnogo praznih nabojev. V pepelu so bile človeške kosti. Po vseh znakih sodi, je bilo v ognju sežgano truplo enega izmed pogrešanih Norvežanov. Begičev je skrbno preiskal vsokolico, toda našel ni nobenih drugih sledov.

Zimo je Begičev preživel ob izlivu reke Jenisej. Spomladi je krenil proti zapadu. Njegovi spremljevalci so se bili ta čas vrnili v Dikson ne da bi bili kaj našli. Šele čez leto dni je našel Begičev na skalnati obali poprero truplo. Škornji in puška so bili najbrž padli s strme skale v morje. Kraj trupla je ležala ura z monogramom Petra Tessena. Na drugem kraju obale je našel potem tudi Amundsenovo brzojavko, ki jo je bil izžrpani Tessen odložil v upanju, da jo bo morda kdo našel. Svojega mrtvega tovariša, ki je najbrže podlegel lakoti, je Tessen sežgal, da bi ga ne požrle zveri. V avgustu 1922 je zaključil Begičev svoje iskanje. Slučajno je odkril še neznan otok, ki nosi zdaj nje-

govo ime. Norveška vlada se mu je za njegovo poročilo in trud oddolžila z bogato denarno nagrado.

Nagrada je pa prinesla pogumnemu možu nesrečo. Jeseni leta 1926 je krenil z lovsko družbo znova v polarne kraje. Lovci so se vrnili na spomlad z bogatim plenom, toda brez Begičeva. Lovca Našenko, rojen Poljak, je povedal, da je Begičev v polarnih krajih zbolel in umrl. 22. maja 1927 naj bi ga bil blizu izliva reke Pjansine pokopali. O Našenkovih besedah takrat nihče ni dvomil ker je lovec zelo podrobno opisal zadnje ure svojega nesrečnega tovariša. Bil je baje že na smrt bolan, pa je še vedno srbel za svoje tovariše. In čeprav je komaj stal na nogah, je še pomagal postavljati šotore. Našenko je pokazal tudi fotografijo njegovega trupla in groba.

Čez nekaj časa so se pa začele govorice, da Begičev ni umrl naravne smrti. Našenko, ki je bil njegov najboljši prijatelj, se je ta čas naselil v njegovem domu, a kmalu je s pokojnikovo vdovo odpotoval v Krasnojarsk. Tam je brezskrbno in dobro živel z denarjem, ki ga je bila norveška vlada izplačala junaškemu Begičevu. Leto za letom so dobivale konkretnejše oblike govorice, da Begičev ni umrl naravne smrti. Slednjice so bile oblasti prisiljene odrediti sodno preiskavo. Našenko je imel z ženo svojega prijatelja ljubavno razmerje in sklenil je Begičeva umoriti, da bi se poastil njegov ženi in njegovega denarja. Na lovu je izval prepir, med katerim je ustrelil Begičeva. Na grobu tragično umrlega Begičeva je dala polarna sekcija Akademije znanosti postaviti lep spomenik z ganljivim napisom.

KOCKANJE SO SPOZNALI ŽE V STARIH ČASIH.

Izkopanine v Mali Aziji, na Kreti in v Indiji, ki so vzbudile nedavno toliko pozornosti po vsem svetu, so prinesle razen mnogih drugih zanimivih dognanj tudi presenetljivo ugotovitev o igrarh prastarih narodov. živčevih v teh deželah. Iz zemlje izkopani starinski predmeti nam pričajo, da so malone vse igre, kar jih poznamo zdaj, prastarega izvora. Tako lahko med drugim sklepamo, da so poznali ljudje neke vrste šah že v pradavnih časih. V Hrappi v Indiji so našli pred leti mnogo šahovnic, tako poldobnih našim, da bi na njia lahko igrali šah tudi z našimi figurami. Razen šahovnic so našli tudi figure, ki se od naših nekoliko razlikujejo.

V Mohendžo Daru v Indiji so odkopali tudi mnogo kock. To so točno take kocke, kakršne rabimo za kockanje zdaj. V pradavnih časih so zlasti rade metale kocke ženske. V srednjem veku so bili navdušeni za

Kojake prosimo, k o pošljajo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES osiroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

kecke posebno oprode in vitezi, ki so jih metali tako strastno, da so večkrat stavili nanje v e svoje premoženje ali celo svoje življenje. Zdaj ta strast še daleč ni več tako huda in nevarna vendar pa so kocke v mnogih krajih še vedno zelo priljubljene. Ponekod imajo kockarji celo svoje klube in redne sestanke, na katerih mečejo kocke. S kockami lahko igramo nad 50 iger, ki imajo strogo določena pravila. Pravila so večinoma ista, ki so veljala v starih časih.

Med igze, ki so jih ljudje pred 5000 leti strastno igrali, spada zlasti med otroci priljubljena igra "volkovi in ovce." V starih časih so poazali mrlivcem v grobove razne igre ker so svoji želeli, da bi se pokojniki lahko kratkočasili tudi po smrti. Kakor zdaj, tako so tudi v pradavnih časih ljudje različkovali igre za kratkočasenje od telesnih iger, ki jim pravimo zdaj sport. Zlasti Egipčani so pazili na to, da bi se razne igre s kockami in šah ne zamenjavali z igrami, ki jim je naloga utrditi človeško telo in ga pripraviti za borbo. Sportnim igrarom so dajali vedno prednost ti-ti narodi, ki so bili na poti razvoja in napredka, medtem ko so se navduševali za igre za izrazno mizo propadajoči narodi.

FRANCE FJELD — MESTO V ZRAKU.

To, s čimer te Panama City fasciniira, ni mnogobarbna mešanica ljudi na cestah in ulicah, niso ladje vseh zastav v pristanišču, niso slavniki in ne — kanal, temveč to je France Field.

France Field je letalsko pristanišče Paname. Če hočete do-umeti vso njegovo veličastnost, se morate peljati tja zgodaj zjutraj, v času, ko je žgoče sonce še usmiljeno, je France Field v polnem obratu. Pred velikanskimi hangarji stoje letala. Motorji že brne, in oficirji, samo v čevljih in plavalnih hlačkah, jih še poslednjice preizkušajo. Vse na France Fieldu je mlado. Mlada je zemlja, mladi so mogočni stroji.

Ne vem, koliko letal stoji v tem trenutku na France Field, morebiti jih je sto, morda dve sto in več. Toda nikoli se nisem bolj zavedal veličine Amerike, Panama je mostišče med Severno in Južno Ameriko. Tu stoji zvezna armada. Če bi bilo treba bi v šestdesetih sekundah vzletelo pet sto zračnih velikanov in v nadaljnjih šestdesetih sekundah bi letelo nad najvažnejšo strategično po-

ZGODOVINSKI ROMAN

SVETOVNOZNANEGA POLJSKEGA ROMANOPISCA

Henrika Sienkiewicza

PO POSEBNI CENI

MALI VITEZ

Vezano \$3.25

NAROČITE PRI:

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street

New York

zicijo Združenih držav, nad panamskim prekopom.

So mesta, ki so zrasla iz zemlje: Moskva, Pariz, Praga. So mesta, ki žive samo na vodi in so zaradi vode postala velika: Hongkong, Los Angeles, New York. Panama City pa ne spada sem. V Panami se križajo vse linije ameriškega zrakoplovstva, ki je najboljše organizirano na svetu. Gigantski stroji linij Pan-American, Chilean Air Line, Nyrba Line itd., ki vežjo le dane puševce Kanade z jugom dežele Chile Panama City ni mesto na vodi ali na zemlji. Panama City je mesto v zraku.

Samo enkrat je bila Panama zavojevana. Ampak tedaj še ni bilo prekopa niti ameriških bombnikov. In mož, ki je zavojeval Panamo, je bil kralj Filibustijev in najslavnejši vseh piratov Henry Morgan.

Morgan je eden izmed tistih malo ljudi, čigar življenje in kariera je prekosila fantazijo piscev vseh pustolovskih zgodb. Do leta 1670 ko je začel panamsko ekspedicijo, je bil vodja gangsterjev na morju. Z drhaljo predrznežev je plenil in ropal vse, kar se je dalo, in pri vsen svojih podvigih je imel neverjetno srečo. V Angliji so postali pozorni na tega bandita, ki je žel same uspehe, in medtem ko so oficilno skleпали prijateljsko pogodbo s španskim kraljem, so dali Morgannu svobodo, da si lahko o-voji najstarejšo špansko kolonijo Novega sveta, bogato Panamo, ki se je v njenem pristanišču preklevalo zlato peruanskih Inkov in chilskih kraljev. Morgan je sestavil ladievje 37 ladij z 2000 banditi, katerih najpoštenejši je imel najmanj en umor na vesti, in je poskusil nekaj neverjetnega: prehod Panamske ožine. Ople-

nili je Porto Bello, pristajališče ob Atlantskem oceanu, in poslal panamskemu guvernerju slo s prst anom in pištolo ter sporočil, da ta dva predmeta samo posoja in p ride v dvanajstih dneh ponje.

Kar je sledilo, ni bilo tako humoristično. Morgan je posku sil iti s 1200 možmi čez ožino, skozi pragozde, mokite in gore, kjer je tri sto let pozneje pozginilo 40.000 ljudi pri gradnji prekopa. Kaj so ti ljudje prestali v osmih dneh, se da komaj misliti. Toda zjutraj devetega dne so že videli v daljavi srebrni vrh zvonika katedrale v Panami. Ob treh polodne je bila Panama "nezavzeta" španska trdnjava v Morganovih rokah. Opolnoči je bilo najbogatejše mesto Novega sveta kup pepela.

ZANIMIVOSTI.

Moderna industrija uporablja 23 različnih vrst alkohola.

Najstarejšo uš na svetu so našli okamenelo v naftonosnih škrljeveih v Coloradu. Njeno starost cenijo naravoslovci na 30 milijonov let.

Izmed vseh človeških organov porabijo normalne oči največ energije in sicer okrog 20 odstotkov vse življenjske energije.

Gobaveev je na svetu okrog 5 milijonov. Na Evropo jih odnade 20,600. Največ jih je v Rusiji in v Španiji.

Indijanci pravijo čebeli maha b'edega obraza, ker so jo pripeljali v Ameriko šele Evropeci.

Starost naše zemlje cenijo na 2 do 3 milijarde let, starost sonca pa na 8 do 10 milijard let.

Ob dobri razsvetlavi baje človek tudi boljše sliši kakor v mraku ali ob slabi razsvetlavi.

LJUDSKA KUHARICA
Najnovejša zbirka navodil za kuhinjo in dom. Cena 50c.

Naročite pri:
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA" : 1 5 216 WEST 18th STREET, NEW YORK

Solinjsko jezero